

Test de evaluare pentru Examenul Național de Bacalaureat la Istorie

Olteanu Mihaela
Colegiul Național "Ion C. Brătianu" Pitești

Subiectul I (30 puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Ocuparea de către Stalin a Europei Răsăritene și refuzul său de a slăbi controlul sovietic asupra acesteia au modelat politica externă americană și britanică după cel De-al Doilea Război Mondial. Țelurile lui în privința Europei au fost în modul cel mai spectaculos demonstrate prin atitudinea sa față de Planul Marshall, gândit de Statele Unite ca un program uriaș pentru ajutorarea procesului de refacere a economiilor zdruncinate ale Europei. [...] Stalin l-a respins, motivând că îi primejduia propria stăpânire asupra Europei „sale”, pe care, până atunci, Aliații occidentali o încuviințaseră.

Ca răspuns la Planul Marshall (iunie 1947), Stalin a accelerat consolidarea sferei sovietice din Europa Răsăriteană, prin constituirea Komiform (Biroul Informativ al Partidelor Comuniste și Muncitorești) în septembrie 1947, cu scopul de a dirija politica partidelor comuniste din Europa și pentru a pune capăt ultimelor ambiguități din Europa Centrală prin dobândirea controlului asupra Cehoslovaciei în februarie 1948.

Intransigența sovietică din această perioadă a provocat, începând din 1948, o reacție americană exprimată în termenii doctrinei „*îndiguirii*”, menită să sprijine o politică de limitare a expansiunii sovietice, prin trasarea unei linii geopolitice din Europa de Nord până în Europa de Sud-Est și din Orientul Mijlociu până în sudul și răsăritul Asiei și prin crearea unor situații de forță bazate pe puterea americană. „*Îndiguirea*” a acceptat ca un dat competiția postbelică dintre Statele Unite și Marea Britanie, pe de o parte, și Uniunea Sovietică, pe de altă parte. Ca atare, Statele Unite au stabilit baze militare în întreaga lume, în special de-a lungul granițelor Uniunii Sovietice, și au încheiat alianțe militare cu peste 40 de state. Alianța din timpul războiului se destrămase în mod clar și începea să apară „*Războiul Rece*”.

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

B. „Ironia soartei a făcut ca invadarea Cehoslovaciei de către țările Tratatului de la Varșovia, în august 1968, să fie cea care i-a permis lui Ceaușescu să descopere că apelul la sentimentul național constituia un mecanism eficient de control social și de dictatură personală. Aceasta l-a convins de avantajele pe care le-ar fi putut câștiga de pe urma accentuării simbolurilor naționale și a propriei importanțe. Marea adunare de la București din 21 august 1968 și aclamarea de către aceasta a denunțării de către Ceaușescu a invaziei s-au dovedit a fi cel mai fast moment al său, care l-a marcat definitiv și i-a trezit apetitul pentru excesele cultului personalității. [...]

Cea mai puternică afirmare de independență față de ordinele sovietice a constituit-o refuzul lui Ceaușescu de a participa la intervenția Tratatului de la Varșovia în Cehoslovacia în 1968 și condamnarea acestei invazii. În lumina politicii partidului de „*neamestec în treburile interne ale altui stat*”, expusă în 1964, în timpul rupturii cu Uniunea Sovietică, n-a fost aproape deloc surprinzător refuzul lui Ceaușescu de a se alătura celorlalți membri est-europeni ai Tratatului de la Varșovia în invadarea de către aceștia a Cehoslovaciei la 21 august. Denunțarea invaziei de către Ceaușescu a fost un act de curaj, pentru care el și țara sa au câștigat respectul lumii întregi. [...]

La începutul anilor 70, Ceaușescu se mai putea încă scâlda în aplauzele și respectul pe care comunitatea internațională i le acordase în august 1968, iar el le-a exploatat la maximum. Faptul că

România era considerată folositoare din punct de vedere politic, ca un ghimpe în coasta Uniunii Sovietice, a determinat Occidentul să-i facă curte din ce în ce mai mult lui Ceaușescu, exemplul cel mai edificator fiind vizita președintelui Nixon în august 1969. Conducătorul român i-a întors vizita în octombrie 1970. Au urmat o serie de favoruri economice. În 1971, România a semnat Acordul General pentru Tarife și Comerț (G.A.T.T.), iar în 1972, a fost acceptată în Fondul Monetar Internațional (F.M.I.) și în Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (B.I.R.D.)”.

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți doctrina politică precizată în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la organizația Tratatului de la Varșovia. **2 puncte**
3. Menționați cele două state la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că statul român a beneficiat de avantaje economice după momentul istoric 1968. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două cauze ale declanșării „Războiului Rece”. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între acțiunile întreprinse pe plan extern de statul român în perioada regimului Ceaușescu. **4 puncte**

Subiectul al II-lea (30 puncte)

Citiți cu atenție sursa de mai jos:

„Alegerile din 19 noiembrie 1946 s-au desfășurat într-o atmosferă de tensiune maximă. Guvernul era așteptat să anunțe rezultatul alegerilor pe 20 dar, din motive pe care nu le-a putut explica satisfăcător, a întârziat 48 de ore. Abia în 22 noiembrie cifrele au fost în sfârșit publicate. Acestea indicau o victorie copleșitoare a Blocului (Partidelor Democratice), cu aproximativ 70% din voturi și 349 de locuri în noua Adunare, față de 32 de locuri ale național-țărăniștilor și 33 ale altor partide care nu făceau parte din Bloc. Dar, dovezile descoperite după 1989 arată că, în ziua alegerilor, s-a întâmplat exact contrariul, că național-țărăniștii erau pe punctul de a câștiga o victorie zdrobitoare. Se pare că în momentul în care liderii comuniști și-au dat seama de amploarea înfrângerii lor iminente, ei au suspendat anunțarea rezultatelor și au trimis instrucțiuni tuturor prefecturilor să revizuiască cifrele, astfel încât ele să indice o victorie a Blocului. Se pare că Ana Pauker și alți comuniști au consultat Moscova și au primit aprobarea de a falsifica rezultatele alegerilor. Aceasta a fost cauza neobișnuitei întârzieri în anunțarea rezultatului alegerilor. Deși Statele Unite și Marea Britanie au denunțat alegerile ca fiind nerepresentative pentru voința poporului român și au învinuit guvernul Groza că nu și-a respectat promisiunea de a organiza alegeri libere, niciuna dintre ele nu era pregătită să meargă mai departe în sprijinul celor pe care, mai înainte, îi încurajaseră să se opună presiunilor comuniste și sovietice. Alegerile au însemnat sfârșitul încercărilor celor trei aliați din timpul războiului de a hotărî împreună situația României. După această dată, influența occidentală asupra cursului evenimentelor din România practic a încetat”.

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți alianța electorală care a câștigat, prin fraudă, alegerile legislative din anul 1946. **2 puncte**
  2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
  3. Menționați cele state democratice la care se referă sursa dată. **6 puncte**
  4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la rezultatul scrutinului electoral din 1946. **6 puncte**
  5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la alegerile desfășurate în România în anul 1946, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
- Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia în România au existat practici politice totalitare în a doua jumătate a secolului al XX-lea. (Se punctează coerența și pertinenta argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia). **4 puncte**

Subiectul al III-lea (30 puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre *Țările Române și statele vecine în secolele XIV-XVIII*, având în vedere:

- precizarea unui factor determinant în procesul de constituire a statelor medievale românești;
- menționarea a doi conducători politici români care s-au remarcat în relațiile Țărilor Române cu statele vecine;
- menționarea a două instituții reprezentative în statele medievale extracarpătice;
- prezentarea unui fapt istoric referitor la lupta antiotomană purtată de români în perioada menționată;
- formularea unui punct de vedere referitor la relațiile diplomatice care au susținut politica de rezistență a Țărilor Române în perioada menționată și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă. Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

Barem de evaluare și notare

Subiectul I (30 de puncte)

- 1. 2 puncte** pentru numirea doctrinei politice precizată în sursa **A**.
- 2. 2 puncte** pentru precizarea, din sursa **B**, a oricărei informații referitoare la organizația Tratatului de la Varșovia.
- 3. câte 3 puncte** pentru menționarea celor două state la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa
- 4. 3 puncte** pentru scrierea, pe foaia de examen, a literei **B**, corespunzătoare sursei care susține că statul român a beneficiat de avantaje economice după momentul istoric 1968.
- 5. 7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*).
- 6. câte 1 punct** pentru menționarea oricăror două fapte istorice referitoare la cauzele declanșării „Războiului Rece”. **(1x2p=2p)**
câte 2 puncte pentru prezentarea fiecăreia dintre faptele istorice menționate. **(1x2p=2p)**
- 7. 4 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări între acțiunile întreprinse pe plan extern de statul român în perioada regimului Ceaușescu.

Subiectul al II-lea (30 puncte)

- 1. 2 puncte** pentru numirea alianța electorale care este precizată în sursa dată.
- 2. 2 puncte** pentru precizarea secolului la care se referă sursa dată.
- 3. câte 3 puncte** pentru menționarea celor două state la care se referă sursa dată. **(2x3p=6p)**
- 4. câte 3 puncte** pentru menționarea, din sursa dată, a două informații referitoare la rezultatul scrutinului electoral din 1946. **(2x3p=6p)**
- 5. 4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a unui punct de vedere referitor la alegerile desfășurate în România în anul 1946.
câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat. **(2x3p=6p)**
- 6. 4 puncte** pentru argumentarea afirmației date prin prezentarea oricărui fapt istoric relevant și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece*, *pentru că* etc.) și concluzia (*așadar*, *ca urmare* etc.)

Subiectul al III-lea (30 de puncte)

Informația istorică – 24 de puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru precizarea oricărui factor determinant în procesul de constituire a statelor medievale românești;
- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror doi conducători politici români care s-au remarcat în relațiile Țărilor Române și statele vecine; **(3x2p=6p)**
- **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două instituții reprezentative în statele medievale extracarpatice; **(3px2=6p)**
- **2 puncte** pentru menționarea oricărui fapt istoric referitor la lupta antiotomană purtată de români în perioada menționată;
3 puncte pentru prezentarea faptului istoric menționat, prin evidențierea relației istorice de cauzalitate și utilizarea unui exemplu/ a unei caracteristici
1 punct pentru utilizarea **doar** a unui exemplu/ a unei caracteristici referitoare la faptul istoric menționat
- **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la relațiile diplomatice care au susținut politica de rezistență a Țărilor Române în perioada menționată
4 puncte pentru susținerea punctului de vedere formulat printr-un **argument istoric** – prezentarea oricărui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.) și concluzia (*așadar, ca urmare* etc.)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 puncte distribuite astfel:

- **2 puncte** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
1 punct pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 punct** pentru **structurarea textului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice
1 punct pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/ logice a faptelor istorice
- **1 punct** pentru **respectarea limitei de spațiu**.